

BILAG

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen

Ref. REBBAL
Den 2. oktober 2020

Landbrugsstyrelsen kommentarer til KF Miljø's oplæg til foretræde af 16. september 2020 samt svar på spørgsmålene, jf. MOF Alm. del – bilag 719

KF Miljø har fremlagt data på deres kunders tilskudssager på ordningen Miljøteknologi 2014, som styrelsen ikke uden videre har mulighed for at be- eller afkræfte. Miljøteknologi 2014 havde en pulje på 343 mio. kr., efter styrelsen imødekom en stor overansøgning, hvor der i alt blev givet tilsagn for 300 mio. kr. Der blev udbetalt for 162 mio. kr., og der blev i alt annulleret for 103 mio. kr. på ordningen, og der er tilmed udestående tilsagn for resten af beløbet. Styrelsen kan oplyse, at der i forhold til samtlige miljøteknologiordninger i det nuværende landdistriktsprogram 2014-2020 pr. d. 30/6 2020 er givet tilsagn for 1.504 mio. kr. på disse ordninger. På nuværende tidspunkt er 639 mio. kr. kommet til udbetaling. De udestående tilsagn vil løbende komme til udbetaling, når kunderne færdiggør deres projekter – eller annulleres hvis kunderne ikke udnytter tilsagnet. Midler fra annullerede tilsagn genanvendes løbende på kommende ordninger.

KF Miljø ønsker data om, hvilke klimaeffekter der er opnået ved tilskud til bl.a. miljøteknologier, og påstår, at Landbrugsstyrelsen ikke råder over det fornødne viden til at sikre effektiv brug af økonomiske ressourcer. Formålet med miljøteknologiordningen er at give tilskud til investeringer i teknologier, som reducerer miljø- og klimapåvirkninger fra den primære jordbrugsproduktion. Projekter, som er gennemført og fået udbetalt tilskud, efterlever ordningens formål og bidrager til reduktion af miljø- og klimapåvirkning. De formålsbestemte miljøeffekter, som skal opnås gennem tilskudsberettigede investeringer, er dokumenteret af bl.a. Aarhus Universitet eller IFRO.

Styrelsen arbejder også for at indhente data på kvantificerbare klimaeffekter ved teknologier i landbruget. Forskningen har hidtil kun i mindre omfang kunne levere dette på miljøteknologier, men forskningen bekræfter, at der for visse teknologier er en afledt klimaeffekt (bl.a. gylleforsuring eller hyppig udmugning). I den sammenhæng har vi løbende fokus på at inddrage teknologier, der tilgodeser klimadagsordenen, når vi opsætter støtteordningerne i det omfang, det er muligt at dokumentere effekten heraf. Det kunne eksempelvis være en ammoniakreducerede teknologi i stalden, der samtidigt vil reducere emission af eksempelvis lattergas ude på marken.

Foruden støtteordninger i landbruget kan miljø- og klimaindsatsen, som kommer til udtryk i naturprojekter, fremhæves som et vigtigt element i klimadagsordenen. Naturprojekter på kulstofrige lavbundsjord (lavbundsprojekter) og naturprojekter i forbindelse med etablering af minivådområder, der reducerer kvælstofudledningen til vandmiljøet, er gode eksempler på støtteordninger, der også har afledte klimaeffekter og bidrager til at afdække potentielle veje til bedre effekter for landbrugsstøtten. Dertil skal præciseres, at en betydelig del af midler overført fra Søjle I til Søjle II (fleksmidler) kommer disse projekter til gode. Det er således ikke korrekt, at de 7% af midler overført fra Søjle I til Søjle II i 2020 udelukkende har finansieret miljøteknologi- eller staldordninger.

Styrelsen har løbende fokus på at forenkle reglerne, således at det bliver enklere at søge og modtage støtte på alle støtteordningerne, samtidig med at ansøgere får en hurtigere afgørelse om tilsagn/udbetaling.

Sagsbehandlingstiden på projektstøtteordningerne er nedbragt siden 2017 pga. enklere regler og højere automatisk sagsbehandling. På udbetalingssager er sagsbehandlingstiden eksempelvis gået fra gennemsnitligt 334 dage i 2017 til gennemsnitligt 140 dage i 2019. Som seneste eksempel kan Landbrugsstyrelsen nævne, at styrelsen på ordningen modernisering af slagtesvinestalde 2020 har behandlet ansøgninger om tilsagn, som lå indenfor den oprindelige budgetramme, på ca. en måned med hjælp af automatisk sagsbehandling, modsat ordningen i 2016 hvor sagsbehandling tog op til et år.

Spørgsmål i oplægget til foretræde

KF Miljø har i oplæggets side 8 spurgt til følgende:

- 1) "Hvad gør man fra politisk side for at positionere Landbrugsstyrelsen til at sætte retningen for klimaudfordringerne i landbruget, som aktuelt er den sektor, som ligger højest i CO2 udledningen (kilde: Bilag til Sektorpartnerskaberne. "Energistatistikens opgørelse af faktisk CO2 udledning fra den årlige energistatistik" i mio. tons CO2 ækvivalenter)"

Indledningsvis skal det fremhæves, at håndtering af klimaudfordringerne i landbruget er en højt prioriteret opgave i Miljø- og Fødevarerministeriet. Emissionerne af drivhusgasser fra landbruget kommer fra alle produktionsled - arealanvendelse, husdyrhold, gødningshåndtering og gødningsanvendelse – og er meget tæt forbundne. Det er dermed en opgave, der går på tværs af ministeriet og styrelsernes ansvarsområder, særligt Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen. I Landbrugsstyrelsen er der siden 2017 sket en markant opprioritering af arbejdet vedr. landbrugets klimapåvirkning, bl.a. ved at etablere og prioritere øgede ressourcer til et fagligt stærkt og koordinerende klima-, miljø og forskningsteam. Netop koblingen og samtænkningen mellem klima og miljø og den dertil hørende forskningsmæssige indsats er en vigtig del af baggrunden for denne organisering, som samtidig også skal være med til at udbrede kendskabet til klimaindsatser bredt blandt styrelsens medarbejdere.

På forskningsområdet arbejder Landbrugsstyrelsen aktivt med at forbedre vidensgrundlaget om landbrugets udledning af drivhusgasser både på kort og længere sigt. Eksempelvis gennem Klimaforskningsprogrammet i landbruget 2019 – 2021 og andre klimarelevante forsknings- og udviklingsprojekter. Forskningsprogrammet bidrager med større viden om de faktiske udledninger fra landbruget og helt nødvendig viden om effekten af de virkemidler, der kan bringes i anvendelse til reduktion af udledningerne på bl.a. klimaområdet. Dermed er forskningsprogrammet en del af grundlaget for Landbrugsstyrelsens faglige indspil til politisk beslutning om regulering og udformning af tilskudsordninger på klimaområdet. Det omfatter bl.a. udmøntningen af EU's landbrugspolitik (CAP), som Landbrugsstyrelsen er ansvarlig for, og hvor der er et stigende fokus på klimaindsatserne i CAP'en.

Det er i sidste ende et politisk valg hvilke tilskudsordninger og regler Landbrugsstyrelsen skal administrere, der adresserer klimaudfordringerne i landbruget.

I forhold til landdistriktsprogrammet imødekommes efterspørgslen på tilskudsordninger, som støtter investeringer med klimaeffekt, både indenfor bedriftens areal og udenfor. Dette gælder særlig projektstøtteordninger til store og små vådområder samt skov, hvor tilskuddet udgør 100 % af de støtteberettiget udgifter forbundet med disse projekter.

Herudover etablerer Landbrugsstyrelsen tilskudsordninger til investeringer på bedriften, såsom moderne staldbyggeri og miljøteknologi, hvor Landbrugsstyrelsen de seneste par år har implementeret flere investeringsordninger med afledte klimaeffekter, som kan imødekomme det politiske ønske om større klimafokus. Samtidig har Landbrugsstyrelsen haft for øje at sikre kunderne enkle regler og kortere sagsbehandlingstid.

- 2) "Hvad gør man politiske for at tilvejebringe en objektiv baseline for landbrugets klimaindsats i de sidste ti år?"

Hertil oplyser Klimaministeriet følgende: Danmarks drivhusgasudledninger siden 1990 opgøres årligt af Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) på Århus Universitet (AU) i henhold til internationale retningslinjer vedtaget under FN's klimakonvention (UNFCCC). AU udgiver i den forbindelse en årlig rapport, som i detaljer beskriver, hvordan opgørelsen udarbejdes for hver sektor, herunder i landbrugssektoren. Den seneste drivhusgasopgørelse er altid offentligt tilgængelig på AU's hjemmeside [<https://dce.au.dk/udgivelser/vr/nr-351-400/abstracts/no-372-denmarks-national-inventory-report-2020-emission-inventories-1990-2018/>].

- 3) "Klimaeffekter af energiforbedringer foretaget i landbruget er søgt i Landbrugsstyrelsen og energibesparelsen er solgt jf. Energispøftaften i 2012-2018. Hvordan undgår man at effekterne af disse tilgang ikke dobbeltindberettes ift. klimamålene for 2030? Hvilke kriterier afgør, hvornår det henhører under Landbrug og hvornår er det Energi?"

Hertil oplyser Klimaministeriet følgende: Danmark følger det fælles internationale rapporteringsformat, efter hvilket energirelaterede drivhusgasudledninger ikke indregnes i opgørelsen for landbrugssektoren. Udledningerne fra landbrugssektoren er fordelt på kategorierne udledninger fra husdyrs foderfordøjelse, håndtering af husdyrgødning, kvælstofomsætning på marker, kalkning af jorder, anvendelse af urea samt anden kulstofholdig gødning. Dertil kommer, at CO₂-udledninger og -optag fra landbrugsjorder, skove og vådområder opgøres i LULUCF-sektoren (Land Use, Land-Use Change and Forestry). Energirelaterede drivhusgasudledninger fra landbrug, skovbrug og fiskeri fremgår af opgørelsen for energisektoren.